

၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မော်တော်ယာဉ်ဥပဒေ

အခန်း(၁)

စကားချိုး

- ၁။ (၁) ဤဥပဒေကို ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ မော်တော်ယာဉ်ဥပဒေ ဟုခေါ်တွင်စေရမည်။
  - (၂) ဤဥပဒေသည်၊ အခန်း ၃ မှ တပါးအစိုးရက အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် သတ်မှတ်သည့်နေ့ရက်တွင် စတင်အာဏာတည်ရမည်။
  - (၃) အခန်း ၃ သည်၊ အစိုးရကအမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် သီးခြားသတ်မှတ်သည့်နေ့ရက်တွင် စတင်အာဏာတည် ရမည်။
- ၂။ ဤဥပဒေတွင် အခြားအဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူရန်မလိုလျှင်-
- (က) "မော်တော်ယာဉ်" ဆိုသည်တွင် စက်အားကိုဖြစ်စေ၊ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားကိုဖြစ်စေ၊ အားလုံးသော်၎င်း၊ အချို့အဝက်မျှသော်၎င်း၊ အသုံးပြု၍ လမ်းပေါ်မောင်းနှင်သွားလာသည့် သို့မဟုတ် မောင်းနှင်သွားလာ နိုင်သည့်ယာဉ်များပါဝင်သည်။
  - (ခ) "နောက်တွဲ" ဆိုသည်မှာ၊ မော်တော်ယာဉ်ဖြင့်ဆွဲသည့်၊ သို့မဟုတ်ဆွဲရသည့် ယာဉ်တစ်ခုခုကို ဆိုလိုသည်။
  - (ဂ) "ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်" ဆိုသည်မှာ၊ အခန်း (၄) အရ ခွင့်အာဏာပိုင်က၊ သီးခြားဖော်ပြထားသည့်သူအား၊ မော်တော်ယာဉ်ကိုဖြစ်စေ၊ သီးခြားဖော်ပြထားသည့် အတန်း အစား၊ သို့မဟုတ် အမျိုးအစား တစ်ခုခုတွင်ပါဝင်သော မော်တော်ယာဉ်ကို ဖြစ်စေ မောင်းနှင်ခွင့်ပြုကာ ထုတ်ပေးသည့် စာတမ်းအမှတ်အသားကိုဆိုလိုသည်။
  - (ဃ) "လိုင်စင်ထုတ်ပေးသည့်အာဏာပိုင်" ဆိုသည်မှာ၊ ဤဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများဖြင့်၊ အစိုးရကခန့်ထား၍၊ လိုင်စင်များထုတ်ပေးရန် အာဏာအပ်နှင်းထားသော အာဏာပိုင် ကိုဆိုလို သည်။
  - (င) "မှတ်ပုံတင်သက်သေခံလက်မှတ်" ဆိုသည်မှာ၊ မော်တော်ယာဉ်ကို အခန်း (၂)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များနှင့်အညီ၊ နည်းလမ်းတကျ မှတ်ပုံတင်ပြီးကြောင်းဖြင့်၊ အခွင့်ရ အာဏာပိုင်က ထုတ်ပေးသည့် သက်သေခံလက်မှတ်ကိုဆိုလိုသည်။
  - (စ) "မှတ်ပုံတင်အာဏာပိုင်" ဆိုသည်မှာ၊ အခန်း (၂)အရ၊ မော်တော်ယာဉ်များ မှတ်ပုံတင်ရန် အာဏာအပ်နှင်းခြင်းခံရသည့် အာဏာပိုင်ကိုဆိုလိုသည်။
  - (ဆ) "သတ်မှတ်သည်" ဆိုသည်မှာ၊ ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများဖြင့် သတ်မှတ်သည်ကို ဆိုလိုသည်။

- (ဇ) "ပြည်သူတို့ဆိုင်ရာနေရာ" ဆိုသည်မှာ၊ ဥဒဟိုသွားလာရာလမ်းဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည် ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူတို့ဝင်ထွက်သွားလာပိုင်ခွင့်ရှိသောလမ်း၊ လမ်းသွယ်၊ လမ်းကြောင်း၊ သို့မဟုတ် အခြား နေရာတစ်ခုခုကို ဆိုလိုသည်။
- (ဈ) "လမ်းအသွားအလာအထိမ်းအမှတ်များ" ဆိုသည့်စကားရပ်တွင်၊ မော်တော်ယာဉ် မောင်းသူများအား၎င်း၊ လမ်းညွှန်ခြင်း၊ စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ကြီးကြပ်ခြင်းပြုရန် တီထွင်ထားသော အချက်ပြ၊ အထိမ်းအမှတ်၊ အမှတ်အသား၊ သို့မဟုတ် အခြားကိရိယာအားလုံး ပါဝင်သည်။
- (ည) "ပိုင်ရှင်" ဆိုသည့်စကားရပ်တွင်၊ မော်တော်ယာဉ်လက်ရှိဖြစ်သူသည်၊ အရွယ် မရောက်သေးသူဖြစ်လျှင်၊ အဆိုပါအရွယ်မရောက်သေးသူ၏ အုပ်ထိန်းသူ၊ ထို့ပြင် ငှားဝယ်သဘောတူစာချုပ်အရ လက်ရှိထားသည့် မော်တော်ယာဉ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ထိုသဘောတူစာချုပ်အရ၊ ထိုမော်တော်ယာဉ်လက်ရှိဖြစ်သူလည်း ပါဝင်သည်။

အခန်း (၂)

မော်တော်ယာဉ်များမှတ်ပုံတင်ခြင်း

၃။ ။ မည်သည့်မော်တော်ယာဉ်မဆို၊ ဤအခန်းနှင့်အညီ မှတ်ပုံတင်မထားသော မော်တော်ယာဉ် ဖြစ်လျှင်၎င်း၊ မှတ်ပုံတင်ထားပြီးနောက်၊ မှတ်ပုံတင်သက်သေခံလက်မှတ် ခေတ္တရပ်စဲထားသော သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းထားသော၊ သို့မဟုတ် သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးသော၊ ထို့ပြင်မှတ်ပုံတင် သက်သေခံလက်မှတ်ကို၊ သတ်မှတ်သည့်နည်းလမ်းအတိုင်းပြသမထားသော မော်တော်ယာဉ်ဖြစ် လျှင်၎င်း၊ ထိုမော်တော်ယာဉ်ကို၊ ပြည်သူတို့ဆိုင်ရာနေရာတစ်ခုခုတွင်၊ မည်သူမျှမမောင်းနှင်ရ။

၄။ ။ (၁) မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်သည်၊ မော်တော်ယာဉ်ကို သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ယာယီ မှတ်ပုံတင်ပေးရန်၎င်း၊ သတ်မှတ်သည့်နည်းလမ်းအတိုင်း၊ ယာယီမှတ်ပုံတင် သက်သေခံ လက်မှတ် နှင့်ယာယီမှတ်ပုံတင် အမှတ်အသားထုတ်ပေးရန်၎င်း၊ မှတ်ပုံတင်အာဏာပိုင် တဦးဦးထံ လျှောက်ထားနိုင်သည်။

(၂) ဤပုဒ်မအရပြုလုပ်သည့်မှတ်ပုံတင်ခြင်းမှာ၊ သုံးလထက်မပိုသောကာလ အပိုင်း အခြားအတွက် သာအတည်ဖြစ်စေရမည်။ ထိုသို့မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို အသစ်တဖန်ပြု လုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိစေရ။

၅။ ။ မော်တော်ယာဉ်ဟူသရွေ့ကို၊ အခါခပ်သိမ်း မော်တော်ယာဉ်မောင်းသူ ထိရောက်စွာ ထိန်းနိုင် အောင် တည်ဆောက်၍ပြုပြင်ထားရှိရမည်။ ယင်းသို့ တည်ဆောက်၍ ပြုပြင်မထားလျှင် မည်သူ၊ သို့မဟုတ် မည်သူ တို့၏ တာဝန်ဖြစ်ရမည်ကို သတ်မှတ်ရမည်။

၆။ ။ မည်သည့်မော်တော်ယာဉ်မဆို၊ စက်ချွတ်ယွင်းနေလျှင်ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ (၅)ပါ လိုအပ်ချက်များနှင့်သော်၎င်း၊ ဤဥပဒေအရ ပြုသည့်နည်းဥပဒေများပါလိုအပ်ချက်များ နှင့်သော်၎င်း၊ မညီညွတ်လျှင်ဖြစ်စေ၊ လျှောက်ထားသူက၊ ထိုမော်တော်ယာဉ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ယခင်ကမှတ်ပုံတင်ခဲ့ ဘူးသည့် အကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြရန်ပျက်ကွက်လျှင်ဖြစ်စေ၊ မှတ်ပုံတင်အာဏာပိုင်သည်၊ ထိုမော်တော်ယာဉ်ကို မှတ်ပုံတင်ခွင့် မပြုရ။

၇။ ။ ဤအခန်းအရ၊ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် မော်တော်ယာဉ်တစ်ခုခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ပိုင်ရှင်ပြောင်းလဲသည့်ကိစ္စတွင် သတ်မှတ်သည့်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

၈။ ။ မည်သည့်မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်မျှ၊ သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်းမှတစ်ပါး၊ သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင် အာဏာပိုင်၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခြင်းမပြုရ။

၉။ ။ မှတ်ပုံတင်အာဏာပိုင်၊ သို့မဟုတ် အခြားသတ်မှတ်ထားသည့် အာဏာပိုင်သည်၊ မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်သက်သေခံလက်မှတ်ကို သတ်မှတ်သည့် ကြောင်းခြင်းရာများအရ၊ သတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ခေတ္တရပ်စဲနိုင်သည်။

၁၀။ ။ မှတ်ပုံတင်အာဏာပိုင်သည် -

- (က) မော်တော်ယာဉ်မှာ၊ ထာဝစဉ် သုံးမရနိုင်အောင် ဖြစ်နေလျှင်၊ သို့မဟုတ်
- (ခ) မော်တော်ယာဉ်ကို၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံပြင်ပသို့ ထုတ်ယူသွားလျှင် မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို၊ သတ်မှတ်သည့်နည်းလမ်းအတိုင်း ဖျက်သိမ်းရမည်။

၁၁။ ။ မော်တော်ယာဉ်ကို မှတ်ပုံတင်ခွင့်မပြု၍သော်၎င်း၊ ကောင်းမွန်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ် ထုတ်ပေး၍သော်၎င်း၊ ပုဒ်မ ၆ အရငြင်းဆိုသည့်အမိန့်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ (၉) သို့မဟုတ် ပုဒ်မ (၁၀)အရ ခေတ္တရပ်စဲသည်၊ သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းသည့်အမိန့်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ နစ်နာသည့်မော်တော်ယာဉ် ပိုင်ရှင်တဦး ဦးသည်၊ အဆိုပါ အမိန့်ချမှတ်သည့် အကြောင်းကြားစာရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း သုံးဆယ်အတွင်း၊ ထိုအမိန့် ကိုသတ်မှတ်ထားသည့်အာဏာပိုင်ထံ အယူခံဝင်နိုင်သည်။

အခန်း (၃)

သူတပါးထိခိုက်မှုအန္တရာယ်အတွက် မော်တော်ယာဉ်များ အာမခံထားခြင်း

၁၂။ ။ ခရီးသည်မှအပ မည်သူမျှ ဤအခန်းပါ လိုအပ်ချက်များအတိုင်းထားသော အာမခံပေါ်လစီ တည်ဆဲမရှိဘဲ မည်သည့်မော်တော်ယာဉ်ကိုမဆိုပြည်သူတို့ဆိုင်ရာနေရာတွင် အသုံးမပြုရ၊ သို့မဟုတ် အသုံးပြုခွင့်မပေးရ။

၁၃။ ။ (၁) ဤအခန်းပါ လိုအပ်ချက်များနှင့် ညီညွတ်စေရန် အလို့ငှါ၊ အာမခံပေါ်လစီမှာ -

- (က) ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ ပြည်ထောင်စု အာမခံစံနှစ်အဖွဲ့အက်ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသော ပြည်ထောင်စုအာမခံစံနှစ်အဖွဲ့က ထုတ်ပေးသည့် ပေါ်လစီဖြစ်စေရမည်။ထို့ပြင်
- (ခ) မော်တော်ယာဉ် အသုံးပြုခြင်းကြောင့် တစ်ဦးတယောက်သောသူသေဆုံးမှု၊ သို့မဟုတ် ကိုယ်ခန္ဓာဒဏ်ရာရမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ၎င်းတို့ကို အာမခံသည့် ပေါ်လစီဖြစ်စေရမည်။
- (၂) တည်ဆဲအခြားတရားဥပဒေ တခုခုတွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ၊ ပြည်ထောင်စုအာမခံစံနှစ်အဖွဲ့မှာ၊ ပေါ်လစီတွင်အကျုံးဝင်သည့် သဘောသက်ရောက်သော တာဝန်တစ်ခုခုအတွက်ပေးလျှော်ရန် တာဝန်ရှိ စေရမည်။

၁၄။ ။ တည်ဆဲသေတမ်းစာ အတည်ပြုမှုနှင့်၎င်း၊ အမွေထိန်းမှုနှင့်၎င်း၊ သက်ဆိုင်သည့်တည်ဆဲအခြား တရားဥပဒေတခုခုတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ အာမခံထားသူသည်၊ ဤအခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ရထိုက်ခွင့်တောင်းဆိုမှု ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အဖြစ်အပျက် တခုခုဖြစ်ပျက်ပြီးနောက် သေဆုံးလျှင်၊ ထိုသူ သေဆုံးခြင်းမှာ၊ ထိုသူပိုင်ပစ္စည်းပေါ်တွင်သော်၎င်း၊ ပြည်ထောင်စုအာမခံစံနှစ်အဖွဲ့ပေါ်တွင်သော်၎င်း၊ အဆိုပါအဖြစ်အပျက်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသောတရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် ဆက်လက်တည်ရှိနေည်ကို တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းမရှိစေရ။

အခန်း (၄)

မော်တော်ယာဉ်မောင်းသူများအား လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း

၁၅။ ။ (၁) မည်သူမျှ၊ သတ်မှတ်သည့်နည်းလမ်းအတိုင်း မိမိအားထုတ်ပေးထားသည့် ခိုင်လုံသော ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် လက်ရှိမထားလျှင်၊ မော်တော်ယာဉ်ကို၊ ပြည်သူတို့ဆိုင်ရာနေရာတခုခုတွင် မမောင်းနှင်ရ။ ထို့ပြင်မည်သည့် မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်၊ သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းသူမျှ၊ ထိုမော်တော်ယာဉ်ကို၊ ထိုသို့ လိုင်စင်ထုတ်ပေးမထားသည့်သူ တဦးဦးအား၊ မမောင်းနှင်စေရ။ သို့မဟုတ် မောင်းနှင်ရန် ခွင့်မပြုရ။

- (၂) အစိုးရသည်၊ မော်တော်ယာဉ်အမောင်းသင်သူအား၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)နှင့် မသက်ဆိုင်စေရန် စည်းကမ်းချက်များသတ်မှတ်နိုင်သည်။

၁၆။ ။ (၁) လိုင်စင်ထုတ်ပေးသည့် အာဏာပိုင်သည်၊ တဦးတယောက်သူနှင့်ပတ်သက်၍-

- (က) ရောဂါ၊ သို့မဟုတ် မသန်မစွမ်းမှု တခုခုကြောင့်၊ မော်တော်ယာဉ် မောင်းနှင်ရန် မသင့်တော်သူ ဟူ၍ ယုံကြည်ကျေနပ်လျှင်သော်၎င်း၊
- (ခ) မော်တော်ယာဉ်မောင်းနှင်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြစ်မှုမကြာခဏ ကျူးလွန် တတ်သူ၊ သို့မဟုတ် သေရည်သေရက် အလွန်အကြူး အမြဲတစေ သောက်စား မူးယစ်တတ်သူဟူ၍ ယုံကြည် ကျေနပ်လျှင်သော် ၎င်း၊

- (ဂ) ရဲအရေးယူပိုင်သော ပြစ်မှုတစ်ခုခုကျူးလွန်ရာတွင်၊ မော်တော်ယာဉ်ကို အသုံးပြုလျက်ရှိသူ၊ သို့မဟုတ် အသုံးပြုခဲ့သူဟူ၍ ယုံကြည် ကျေနပ်လျှင် သော်၎င်း၊
- (ဃ) ထိုသူ၏ ယခင်မှတ်တမ်းအရ မော်တော်ယာဉ် မောင်းနှင်ခြင်းမှာ ပြည်သူ တို့အား ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေတန်ရာသည်ဟူ၍ ယုံကြည် ကျေနပ်လျှင် သော်၎င်း၊
- (င) ဤဥပဒေအရ ဖြစ်သောပြစ်မှုအတွက်၊ သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ် မောင်းနှင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ကျူးလွန်သောပြစ်မှုအတွက်၊ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်၍၊ ထိုသို့ပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်သည့် တရားရုံးက ယာဉ်မောင်း လိုင်စင် ထုတ်ပေးရန်၊ သို့မဟုတ် ရုပ်ဆိုင်းရန် အဆိုပြုခြင်းခံရသူဖြစ်လျှင် သော်၎င်း၊ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ကို မထုတ်ပေးလိုခြင်းဆိုနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ထိုသူအား၊ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် လက်ရှိထား ရန်သော်၎င်း၊ ရရှိနိုင်သော်၎င်း၊ မော်တော်ယာဉ်အမျိုးမျိုး မောင်းနှင်ခွင့် လိုင်စင်လက် ရှိထားရန်သော်၎င်း၊ သီးခြားဖော်ပြထားသည့် ကာလအပိုင်း အခြားအတွက်အရည်အချင်းပျက်ယွင်းကြောင်းပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။ ထိုသို့ခြင်း ဆိုရခြင်း၊ သို့မဟုတ် ရုပ်သိမ်းရခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပြဋ္ဌာန်းရခြင်းအကြောင်း များကို၊ စာဖြင့်ရေးမှတ်ထားရမည်။
- (၂) ဤပုဒ်မအရ လိုင်စင်ထုတ်ပေးသော အာဏာပိုင်ချမှတ်သည့် အမိန့်တစ်ခု ခုကြောင့် နစ်နာသူတစ်ဦးဦး သည်၊ သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အယူခံဝင်နိုင်သည်။

အခန်း (၅)

ယာဉ်အသွားအလာကြီးကြပ်ခြင်း

၁၇။ ။ မည်သူမျှ၊ ပြည်သူတို့ဆိုင်ရာ နေရာတစ်ခုခုတွင် မော်တော်ယာဉ်ကို သတ်မှတ်ထားသည့် အများဆုံး အမြန်နှုန်းထက် ပို၍မမောင်းနှင်ရ၊ သို့မဟုတ်မမောင်းနှင်စေရ၊ သို့မဟုတ် မောင်းနှင် ခွင့်မပြုရ။

၁၈။ ။ မော်တော်ယာဉ်ကြောင့် မတော်တဆ ထိခိုက်မှုဖြစ်ပွား၍၊ တဦးတယောက်သောသူ ဒဏ်ရာ ရသည့်အခါ၊ ထိုမော်တော်ယာဉ်မောင်းသူ၊ သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ် ကြီးကြပ်သူ ဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်ဝတ်တရားမှာ သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်းဖြစ်ရမည်။

၁၉။ ။ မော်တော်ယာဉ်ကြောင့် မတော်တဆထိခိုက်မှုတစ်ခုခု ဖြစ်ပွားသည့်အခါ၊ ဤကိစ္စအလို့ငှါ အစိုးရက အာဏာအပ်နှင်းထားသောသူတစ်ဦးဦးသည်၊ မိမိအား၊ အာဏာအပ်နှင်းသည့်စာလွှာကို၊ ထုတ်ပြရန် လိုအပ်လျှင်ထုတ်ပြ၍၊ ထိုယာဉ်ကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးနိုင်သည်ပြင်၊ ထိုကိစ္စအလို့ငှါ၊

ထိုယာဉ်ရှိရာ ဥပစာ တခုခုသို့လည်း၊ သင့်လျော်သည့်အချိန်ဟူသရွေ့တွင် ဝင်ရောက်နိုင်သည်။ ထိုယာဉ်ကိုလည်းစစ်ဆေးရန် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ယာဉ်ရွှေ့ပြောင်းသည့်နေရာကို၊ ယာဉ်ပိုင်ရှင်အား အကြောင်းကြားရမည့်ပြင်၊ ယာဉ်ကိုလည်း၊ အကြောင်းမဲ့နှောင့်နှေး ကြန့်ကြာခြင်း မရှိစေဘဲ၊ ပြန်ပေးရမည်။

အခန်း (၆)

ပြစ်မှုများ၊ ပြစ်ဒဏ်များနှင့် လိုင်နာဆောင်ရွက်ရမည့် စည်းကမ်းနည်းလမ်းများ

၂၀။ ။ မည်သူမဆို -

- (က) အခွင့်အမိန့်ရ လိုင်စင်မရှိဘဲ၊ လက်မှတ်ရောင်းသူ၊ သို့မဟုတ် စပယ်ရာအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျှင်သော်၎င်း၊
- (ခ) စိတ်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ဖြစ်စေ၊ မော်တော်ယာဉ်ကို မောင်းနှင်ရန်၊ သင့်တော်ခြင်း မရှိသည့် အခါ၊ မောင်းနှင်လျှင်သော်၎င်း၊
- (ဂ) ခွင့်ပြုနိုင်သည့်အလေးချိန်ထက်ပိုသော မော်တော်ယာဉ်ကိုမောင်းနှင်လျှင်သော်၎င်း၊
- (ဃ) ခြေလျင်လမ်းကူးနေရာနှင့် သက်ဆိုင်သည့် နည်းဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်တခုခုကို ဆန့်ကျင် လျှင်သော်၎င်း၊
- (င) ဥပဒေနှင့်အညီ အခွင့်အာဏာမရှိဘဲ၊ သို့မဟုတ် လုံလောက်သော အကြောင်းပြချက် မရှိဘဲ၊ မော်တော်ယာဉ် စက်ကိရိယာ တစ်စိတ်တဒေသကိုအနေအထားပျက်အောင် ပြုလုပ်လျှင်သော်၎င်း၊ ဤဥပဒေကိုဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများ ကိုဖြစ်စေ၊ ဆန့်ကျင်သည့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဖြစ်၍၊ ငွေဒဏ် အနည်းဆုံးကျပ် တစ်ရာမှ အများဆုံးကျပ်တစ်ထောင်အထိ ငွေဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရမည်။ ယခင်ပြစ်မှု ကျူးလွန်ပြီးနောက် တစ်နှစ်အတွင်း ဤပုဒ်မပါ ပြစ်မှုတစ်ခုခုနောက်ထပ် ကျူးလွန်လျှင်၊ ထိုသို့နောက်ထပ်ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုအတွက် ငွေဒဏ်အနည်းဆုံး ကျပ်နှစ်ရာမှ အများဆုံးကျပ်တစ်ထောင် ငါးရာအထိ ငွေဒဏ်စီရင်ခြင်းခံ ရမည်။
(နဝတအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၇/၈၉)

၂၁။ ။ မည်သူမဆို၊ ပုဒ်မ ၃၊ ၁၂၊ ၁၅၊ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၁၈ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆန့်ကျင်လျှင် သော်၎င်း၊ ယာဉ်ကို အရမ်းမဲ့သို့မဟုတ် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်အောင်မောင်းနှင်လျှင်သော်၎င်း၊ သေရည် သေရက် သို့မဟုတ် မူးယစ်စေတတ်သော ဆေးဝါးသောက်စား၍ မော်တော်ယာဉ်ကို ကောင်းစွာ မထိန်းနိုင်လောက်အောင် မူးယစ်နေစဉ်မောင်းနှင်လျှင်သော်၎င်း၊ ပဌမအကြိမ်အဆိုပါ ပြစ်မှုကျူး လွန်မှုအတွက် ခြောက်လအထိထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်ငါးရာအထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံး ဖြစ်စေ၊ စီရင်ခြင်းခံ ရမည်။ ထို့ပြင်ယခင်ပြစ်မှုကျူးလွန်ပြီးနောက်ထပ် ကျူးလွန်သည့်ပြစ်မှုအတွက်

တစ်နှစ် အထိ ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်အနည်းဆုံးကျပ်ငါးရာမှ အများဆုံး ကျပ်တစ်ထောင် ငါးရာအထိဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ် လုံးဖြစ်စေ စီရင်ခြင်းခံရမည်။ (နဝတအမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၇/၈၉)

၂၂။ ။ မည်သူမဆို၊ ဤဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်၊ သို့မဟုတ် ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ခုခုကို ဆန့်ကျင်လျှင် ထိုပြစ်မှုအတွက်အခြားပြစ်ဒဏ်ပြဋ္ဌာန်းမထားသော် ငွေဒဏ် အနည်းဆုံး ကျပ်နှစ်ရာမှ အများဆုံး ကျပ်တစ်ထောင် ငါးရာအထိ ငွေဒဏ်စီရင်ခြင်းခံရမည်။(နဝတ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၇/၈၉)

၂၃။ ။ (၁) မော်တော်ယာဉ်တစ်ခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ပြုလုပ်မှု၊ သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှု တခုခု ကြောင့်၊ တဦးတယောက်သော သူသည်၊ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၂၇၉၊ ၃၃၇၊ ၃၃၈၊ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ-၃၀၄ က အရ၊ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သောပြစ်မှု ထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရ၍ ထိုသို့ပြုလုပ်သည်။ သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်သည့် ကိစ္စကြောင့် ပစ္စည်းတစ်ခုခု ပျက်စီးလျှင် ထိုသူသည်၊ အဆိုပါပြစ်မှုအတွက် စီရင်ခြင်း ခံရသည့်ပြစ် ဒဏ်တခုခု အပြင် အဆိုပါပစ္စည်းပျက်စီးသည့်အတွက်လျော်ကြေးကိုလည်း ဤပုဒ်မတွင်ပြဋ္ဌာန်း ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်းပေးရမည်။

- (၂) အစိုးရပိုင် သို့မဟုတ် အစိုးရလက်အောက်ခံဘုတ်အဖွဲ့၊ ကော်ပိုရေးရှင်း၊ ကောင်စီ၊ ကော်မတီ၊ ဘဏ်၊ သို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့အစည်းပိုင် ပစ္စည်းတခုခုပျက်စီးလျှင်၊ တရားရုံးသည်၊ အဆိုပါပစ္စည်း ပျက်စီးသည်ကို ပြုပြင်ရရန် သို့မဟုတ် လိုအပ်လျှင် ထိုပစ္စည်းအစားထိုးရန် ငွေအလုံအလောက် ပေးဆောင်စေအမိန့်ချမှတ်ရမည်။
- (၃) ပုဒ်မခွဲ (၂) တွင်သီးခြား ဖော်ပြထားသည့် ပစ္စည်းများမှတစ်ပါး၊ အခြားပစ္စည်း တခုခု ပျက်စီးလျှင်၊ အဆိုပါသူပေးရမည့်လျော်ကြေး ငွေပေါင်းကို၊ သဘောတူမဆုံးဖြတ် နိုင်လျှင် ထိုသူအား အဆိုပါ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့်တရားရုံးကဆုံးဖြတ်ရမည်။
- (၄) ဤပုဒ်မအရ ပေးရမည့် လျော်ကြေးငွေပေါင်းကို၊ ပေးရန်ပျက်ကွက်လျှင်၊ အဆိုပါသူ အပေါ် တပ်ရိုက်သည့်ငွေဒဏ်ကဲ့သို့၊ အရတောင်းခံရမည်။
- (၅) ဤပုဒ်မအရ လျော်ကြေးပေးရန် ချမှတ်သည့်အမိန့်မှာ၊ နစ်နာသူတဦးဦးအား၊ လျော်ကြေး အတွက် တရားမမှုစွဲဆိုခြင်းမှ တားမြစ်ခြင်းမရှိစေရ။

၂၄။ ။ မည်သူမဆို၊ ဤဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေအရပြုသည့်နည်းဥပဒေ တခုခုဖြစ်စေ၊ ပြစ်ဒဏ် ထိုက် သော ပြစ်မှုကျူးလွန်ရန်အားပေးကူညီလျှင်၊ ထိုပြစ်မှုအတွက်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ပြစ်ဒဏ်စီရင် ခြင်းခံရမည်။

၂၅။ ။ (၁) ဤဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်တခုခုဆန့်ကျင်သူသည်၊ ကုမ္ပဏီဖြစ်လျှင် ထိုပြစ်မှု ကျူးလွန် စဉ်က၊ ထိုကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ကုမ္ပဏီကိုကြီးကြပ် တာဝန်

ခံသူအသီးသီးနှင့် ကုမ္ပဏီသည် ထိုသို့ဆန့်ကျင်သည့်ပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟု မှတ်ယူရမည့်ပြင်၊ ထိုသို့မှတ်ယူသည့် အားလျော်စွာ တရားစွဲဆို ခြင်းနှင့်ပြစ်ဒဏ် စီရင်ခြင်းလည်းခံရမည်။ သို့ရာတွင်ထိုသူသည် ထိုပြစ်မှုကို မိမိမသိဘဲ ကျူးလွန် ကြောင်းဖြစ်သော်၎င်း၊ အဆိုပါပြစ်မှုမကျူးလွန်ရလေအောင် မိမိလုံ့လပြုသင့် သမျှပြုခဲ့ကြောင်းဖြင့်သော်၎င်း၊ သက်သေထင်ရှားပြလျှင်၊ ဤပုဒ်မခွဲပါ စကား ကြောင့်၊ ထိုသူအား ဤဥပဒေတွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသော မည်သည့်ပြစ်ဒဏ်ကိုမျှ မစီရင်ရ။

(၂) ပုဒ်မခွဲ (၁)တွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ ဤဥပဒေအရဖြစ်သော ပြစ်မှုကို ကုမ္ပဏီက ကျူးလွန်သည့်ကိစ္စတွင်၊ ထိုပြစ်မှုကို၊ ကုမ္ပဏီ၏ဒါရိုက်တာ၊ မန်နေဂျာ၊ အတွင်း ရေးမှူး သို့မဟုတ် အခြားအရာရှိတစ်ဦးဦး၏ သဘောတူချက်ဖြင့် ကျူးလွန် ကြောင်း သို့မဟုတ် ၎င်းတို့တစ်ဦးဦးအလိုတူ အလိုပါ ကျူးလွန်ကြောင်း သို့မဟုတ် ၎င်းတို့ တစ်ဦးဦးပေါ်လျှော့မှုတစ်ခုခုကြောင့် ကျူးလွန်ကြောင်း သက်သေထင်ရှား ပြလျှင် အဆိုပါ ဒါရိုက်တာ၊ မန်နေဂျာ၊ အတွင်းရေးမှူး၊ သို့မဟုတ် အခြား အရာရှိ သည် ထိုပြစ်မှုကို ကျူးလွန်သည်ဟု မှတ်ယူရမည့်ပြင် တရားစွဲဆိုခြင်းလည်း ခံရမည်။

ရှင်းလင်းချက် ။ ။ ဤပုဒ်မပါကိစ္စများအလို့ငှာ-

(က) "ကုမ္ပဏီ" ဆိုသည်မှာ တရားဝင်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုကို ဆိုလိုသည့်အပြင် ထိုစကား ရပ် တွင် အစုစပ်လုပ်ငန်း၊ သို့မဟုတ် အခြားအသင်း အဖွဲ့တစ်ခုခု လည်းပါဝင်သည်။

(ခ) "ဒါရိုက်တာ" ဆိုသည်မှာ အစုစပ်လုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုအစုစပ် လုပ်ငန်းတွင် အစုစပ်ပါဝင်သူ သို့မဟုတ် အစုရှင်ကိုဆိုလိုသည်။

၂၆။ ။ (၁) ရဲဝတ်စုံဝတ်ဆင်ထားသော ရဲအရာရှိသည် အရမ်းမဲ့မောင်းနှင့်သူ သို့မဟုတ် ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်အောင် မောင်းနှင်သူတစ်ဦးဦးကိုသော်၎င်း၊ သေရည်သေရက် သို့မဟုတ် မူးယစ် စေတတ်သော ဆေးဝါးသောက်စား၍ မော်တော်ယာဉ် မထိန်း နိုင်လောက်အောင် မူးယစ်နေစဉ် မောင်းနှင်သူတစ်ဦးဦး ကိုသော်၎င်း၊ ဝါရန်းမပါဘဲ ဖမ်းဆီးနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် သေရည်၊ သေရက် သို့မဟုတ် မူးယစ် စေတတ်သော ဆေးဝါးသောက်စား၍ မူးယစ်နေစဉ် မော်တော်ယာဉ် မောင်းနှင်ခြင်း နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထိုသို့ဖမ်းဆီး ခံရသည့်သူတစ်ဦးဦးကို သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း စစ်ဆေးပြီးနောက် အချုပ်မှလွတ်ရမည်။

(၂) ရဲဝတ်စုံဝတ်ဆင်ထားသည့် ရဲအရာရှိသည် အောက်ပါသူတစ်ဦးဦးကို ဝါရန်းမပါဘဲ ဖမ်းဆီး နိုင်သည်-

- (က) ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ သို့မဟုတ် ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများ အရ အမည်နှင့်နေရပ်ဖော်ပြစေလိုပါလျက်နှင့် မဖော်ပြလို ငြင်းဆိုသောသူ သို့မဟုတ် ထိုရဲအရာရှိက မမှန်ဟု ယုံကြည်ရန် အကြောင်း ရှိသော အမည်နှင့် နေရပ်ဖော်ပြသောသူတစ်ဦးဦး သို့မဟုတ်
- (ခ) ဤဥပဒေအရဖြစ်သောပြစ်မှု သို့မဟုတ် ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေ များအရဖြစ်သောပြစ်မှုတစ်ခုခုတွင် ပါဝင်သက်ဆိုင်၍ သို့မဟုတ် ပါဝင် သက်ဆိုင်သည်ဟု သင်္ကာမကင်းဘွယ်ရာ အကြောင်းရှိ၍ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်မည်ဟု သို့မဟုတ် သမ္မန်စာချုပ်အခြင်း မခံရအောင် အခြားနည်း ရှောင်ရှားနေမည်ဟုရဲအရာရှိက ယုံကြည်ရန် အကြောင်းရှိသောသူ တစ်ဦးဦး။

(၃) ရဲအရာရှိသည် မော်တော်ယာဉ်မောင်းသူအား ဝါရန်းမပါဘဲ ဖမ်းဆီးလျှင် ထိုမော်တော်ယာဉ်ကို လုံခြုံစွာယာယီထိန်းသိမ်းထားရန် အကြောင်းအားလျော်စွာ လိုအပ်ပါက မိမိသင့်လျော်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆသည့်အတိုင်း အရေးယူ ဆောင်ရွက် နိုင်သည်။ သို့မဟုတ် အရေးယူဆောင်ရွက် စေနိုင်သည်။

၂၇။ (၁) အစိုးရက ဤကိစ္စအလို့ငှာ အာဏာအပ်နှင်းထားသည့် ရဲအရာရှိသို့မဟုတ် အစိုးရက ဤကိစ္စအလို့ငှာ အာဏာအပ်နှင်းထားသည့် အခြားသူတစ်ဦးဦးသည် မော်တော်ယာဉ် တွင်ပါရှိသော သက်သေခံ အမှတ်အသား၊ သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်မောင်းသူက ဖြစ်စေ၊ မော်တော်ယာဉ် ကြီးကြပ်သူကဖြစ်စေ၊ မိမိထံတင်ပြသောလိုင်စင်၊ မှတ်ပုံတင် သက်သေခံလက်မှတ်၊ အာမခံသက်သေခံလက်မှတ်၊ သို့မဟုတ် အခြား စာတမ်းအမှတ်အသားတစ်ခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၆၄ အဓိပ္ပါယ်အရ မဟုတ်မမှန်သော စာတမ်းအမှတ်အသားဖြစ်သည်ဟု မိမိယုံကြည်ရန် အကြောင်း ရှိလျှင် ထိုအမှတ်အသား သို့မဟုတ်စာတမ်းအမှတ်အသားကို သိမ်းယူနိုင်သည့်ပြင် ထိုမော်တော်ယာဉ်မောင်းသူ သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ရှင်အားလည်း၊ မည့်သည့် အတွက် ထိုစာတမ်းအမှတ်အသား လက်ရှိဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ထိုယာဉ်တွင် မည်သည့်အတွက် ထိုအမှတ်အသားပါရှိသည်ကို အကြောင်းပြရန် ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

(၂) ဤကိစ္စအလို့ငှာ အာဏာအပ်နှင်းထားသည့် ရဲအရာရှိတစ်ဦးဦးသည် ဤဥပဒေအရ ဖြစ်သော ပြစ်မှု သို့မဟုတ် ဤဥပဒေအရပြုသည့်နည်းဥပဒေများအရဖြစ်သော ပြစ်မှုကျူးလွန်သည့် ယာဉ်မောင်း သူ လက်ရှိထားသောယာဉ်မောင်းလိုင်စင်တစ်ခုခုကို သိမ်းယူနိုင်သည့်အပြင် ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် ပေးအပ် သူအားလည်း ထိုလိုင်စင်သိမ်း ယူထားကြောင်း အသိအမှတ်ပြုယာယီလက်မှတ်ပေးရမည်။ အဆိုပါ အသိ အမှတ်ပြု ယာယီလက်မှတ်အရ ထိုလက်မှတ် လက်ရှိဖြစ်သူမှာ မိမိအား ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်

ပြန်မပေးမီ သို့မဟုတ် တရားရုံးကအခြားနည်းအမိန့် မချမှတ်မီအတွင်း ယာဉ်မောင်း နှင့်ခွင့်ရှိစေရမည်။

၂၈။ ။ ရဲအုပ်ရာထူးအောက်မနိမ့်သော ရဲအရာရှိသို့မဟုတ် အစိုးရက ဤကိစ္စအလို့ငှာ အာဏာ အပ်နှင်းထားသည့် အခြားသူတစ်ဦးဦးသည် ပုဒ်မ ၃ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆန့်ကျင်၍ မော်တော်ယာဉ်အသုံး ပြုခဲ့သည်။ သို့မဟုတ် အသုံးပြုလျက်ရှိသည်ဟု ယုံကြည်ရန်အကြောင်းရှိလျှင် ထိုယာဉ်ကို သိမ်းယူထားဆီးနိုင်သည်။ ထို့အပြင် ဤကိစ္စအလို့ငှာ ထိုယာဉ်ကို လုံခြုံစွာ ယာယီ ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် မိမိသင့်လျော်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆသည့်အတိုင်း အရေးယူဆောင်ရွက် နိုင်သည် သို့မဟုတ် အရေးယူ ဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။

၂၉။ ။ (၁) အစိုးရက ဤကိစ္စအလို့ငှာ အာဏာအထူးအပ်နှင်းထားသော ရဲဝန်ထောက်ရာထူး အောက် မနိမ့်သည့် ရဲအရာရှိတစ်ဦးဦးသည် ဤဥပဒေကိုဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေအရပြု သည့် နည်းဥပဒေတစ်ခုခုကို ဖြစ်စေ၊ ကျူးလွန်သောပြစ်မှုတစ်ခုခုကို အဆိုပါ ရဲအရာရှိ ပြေငြိမ်းနိုင်သည့်ပြစ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ် ထားသည့်အတိုင်း ပြေငြိမ်းနိုင်သည်။

(၂) အစိုးရသည် ပြေငြိမ်းနိုင်သည့် ပြစ်မှုများကို၎င်း၊ ထိုပြစ်မှုများပြေငြိမ်းရန် စည်းကမ်း နည်းလမ်းကို ၎င်း၊ သတ်မှတ်နိုင်သည်။

၃၀။ ။ (၁) ဤဥပဒေအရဖြစ်သော ပြစ်မှုတစ်ခုခုမှာ ပုဒ်မ ၂၁ အရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှု မဟုတ်လျှင် ထိုပြစ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အရေးယူပိုင်ခွင့်ရှိသောတရားရုံးသည် တရားခံ အပေါ်ချအပ်သည့် သမ္မာန်စာတွင်-

(က) တရားခံမှာ စွဲဆိုချက်အတိုင်းအပြစ်ရှိသည်ဟူသော ဖြေကြားချက်ကို စွဲချက် ကြားနာစစ်ဆေးခြင်း၊ မပြုမီ သီးခြားဖော်ပြထားသည့် နေ့ရက်အရောက် စာတိုက်မှ မှတ်ပုံတင်၍သော်၎င်း၊ လူစေလွှတ်၍သော်၎င်း၊ ပေးပို့နိုင်သည့် ပြင် ကျပ်ငါးရာ အထိမပိုစေဘဲတရားရုံးကသီးခြားဖော်ပြသည့် ငွေကိုလည်း၊ တရားရုံးသို့ တချိန်တည်း ပေးပို့နိုင်သည်ဟူ၍သော်၎င်း၊

(ခ) တရားခံကိုယ်တိုင်မလာရောက်ဘဲ ရှေ့နေကိုလာရောက်စေနိုင်သည် ဟူ၍ သော် ၎င်း ဖော်ပြရမည်။

(၂) တရားခံက အပြစ်ရှိသည်ဟု ဖြေကြား၍ သီးခြားဖော်ပြထားသည့် ငွေကို ပေးပို့သည့် အခါ ထိုပြစ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၎င်းအပေါ်နောက်ထပ်အရေးမယူရ။

၃၁။ ။ ဒုတိယတန်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီးအောက်မနိမ့်သော မည့်သည့်တရားရုံးကမျှ၊ ဤဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော သို့မဟုတ် ဤဥပဒေအရ ပြုသည့်နည်းဥပဒေတစ်ခုခုအရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သော ပြစ်မှု တစ်ခုခုကို စစ်ဆေးစီရင်ခြင်းမပြုရ။

အခန်း (၇)

အထွေထွေ

၃၂။ ။ အစိုးရသည် အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် မည်သည့် မော်တော်ယာဉ်သို့မဟုတ် မော်တော်ယာဉ်အမျိုးအစားကိုမဆို အကျိုးသက်ရောက်စေခြင်းမှစည်းကမ်းချက်ထား၍ဖြစ်စေ၊ စည်းကမ်းချက်မထားဘဲဖြစ်စေ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

၃၃။ ။ (၁) အစိုးရသည် ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အထမြောက်အောင် ကိစ္စရပ်တခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ဖြစ်စေ၊ အားလုံးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ဖြစ်စေနည်းဥပဒေများပြုနိုင်သည်။

- (က) မှတ်ပုံတင်အာဏာပိုင်နှင့် အခြားသတ်မှတ်ထားသည့် အာဏာပိုင်များ ခန့်ထားရေးကိစ္စ။
- (ခ) လိုင်စင်ထုတ်ပေးသည့် အာဏာပိုင်နှင့် အခြားသတ်မှတ်သည့် အာဏာပိုင်များ ခန့်ထားရေးကိစ္စ။
- (ဂ) မော်တော်ယာဉ်များမှတ်ပုံတင်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စ။
- (ဃ) ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့်၎င်း၊ အမျိုးအစား ခွဲခြားခြင်းနှင့်၎င်း၊ သက်ဆိုင်သည့် စည်းကမ်းချက်များ။
- (င) မော်တော်ယာဉ်များနှင့် နောက်ဆက်တွဲများတည်ဆောက်ရေး ကိရိယာ တန်ဆာပလာ တပ်ဆင်ရေးနှင့် ပြုပြင်ထားရှိရေးကိစ္စ။
- (စ) မော်တော်ယာဉ်မောင်းသူ အတတ်သင်ကျောင်းများ သို့မဟုတ် ဌာနများ ကြီးကြပ် အုပ်ချုပ်ရေး ကိစ္စ။
- (ဆ) လက်မှတ်ရောင်းသူများနှင့် စပယ်ယာများအား လိုင်စင်ထုတ်ပေးရေးကိစ္စ။
- (ဇ) အချက်ပြအထိမ်းအမှတ်များနှင့် အချက်ပြကိရိယာများ။
- (ဈ) ယာဉ်အသွားအလာအချက်ပြအထိမ်းအမှတ်များ ပြုလုပ်ထားရှိရန် အာဏာနှင့်၎င်းတို့ကို လိုက်နာရမည့် တာဝန်ဝတ်တရား။
- (ည) မော်တော်ယာဉ်အလေးချိန်နှင့် တင်ဆောင်သည့်ဝန်ကြီးကြပ်ရေး။
- (ဋ) ခြေလျင်လမ်းကူးနေရာများ ယာဉ်ဆိုက်ရာနေရာများ၊ ယာဉ်ရပ်ရန်နေရာများ၊ လူသွား လူလာလမ်းများ နှင့်လမ်းဘေးစင်္ကြန်များ။
- (ဌ) ဘေးအန္တရာယ်ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှု အနှောက်အယှက်သို့မဟုတ် အပိတ်အဆိုတားဆီးရေး။
- (ဍ) အာမခံပေါ်လစီများအတွက် လိုအပ်ချက်များနှင့် တာဝန်ကန့်သတ်ချက်များ။
- (ဎ) အာမခံပေါ်လစီ တခုခုဖျက်သိမ်းခြင်း၊ သို့မဟုတ် ရပ်စဲခြင်းကို မှတ်ပုံတင်အာဏာပိုင်ထံအကြောင်းကြားရန် ပြည်ထောင်စုအာမခံစနစ်အဖွဲ့၏ တာဝန်ဝတ်တရား။

- (က) ဤဥပဒေအရ ပေးဆောင်ရမည့် အာမခံပေါ်လစီများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ထားရှိရမည့် မှတ်တမ်းများ။
- (တ) ဤဥပဒေအရ ပေးဆောင်ရမည့် အခကြေးငွေများနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စ။
- (ထ) ဤဥပဒေအရ ပေးဆောင်ရမည့် အခကြေးငွေများမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရေးကိစ္စ။
- (ဒ) ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ခုခုမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရေးကိစ္စ။
- (ခ) ဤဥပဒေအရ တင်သွင်းနိုင်သည့် အယူခံလွှာများနှင့် သက်ဆိုင်သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များ။
- (န) ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံမှ ယာယီထွက်ခွာသော သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ယာယီရောက်ရှိလာသော မော်တော်ယာဉ်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စ။
- (ပ) ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ခေတ္တမျှသာ နေထိုင်သူတို့ ယူဆောင်လာသည့် မော်တော်ယာဉ်များနှင့် သင့်တင့်ဆီလျော်အောင်ပြုလုပ်ရေးကိစ္စ။
- (ဖ) ယေဘုယျအားဖြင့် ပြည်သူတို့ ဆိုင်ရာနေရာတွင် မော်တော်ယာဉ်ကို ငှားရမ်းခြင်း၊ အခနှင့် မောင်းနှင်သွားလာရာ၌ လိုက်နာရန်ဆောင်ရွက်ရမည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့် ပေးဆောင်ရမည့် အခွန်အခများ သတ်မှတ်ရန်ကိစ္စ။
- (ဗ) သတ်မှတ်ရန် လိုအပ်သည့် အခြားကိစ္စများ။

၃၄ ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံ မော်တော်ယာဉ်အက်ဥပဒေ (The Burma Motor Vehicles Act) ကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

